

Plaatsingslijst

Archief

Archief Jan Boelaars, MSC

Lijst gegenereerd op : 2020-05-09

Archiefnummer : 1221

Archiefnaam : BOEL

Datering :

Catalogus : [Archief Jan Boelaars, MSC](#)

Katholiek Documentatie Centrum

Laatste archief wijziging : 2020-01-06

Ten Geleide

Jan Boelaars MSC (1915-2004)

Johannes Honoré Maria Cornelis Boelaars werd geboren op 17 februari 1915 te Tilburg. Hij trad in bij de orde van de Missionarissen van het H. Hart van Jezus (MSC).

In 1950 promoveerde hij in Utrecht in de letteren en wijsbegeerte met als hoofdvak etnologie. In hetzelfde jaar vertrok hij met een regeringsopdracht naar Nieuw-Guinea, het huidige Irian Jaya. Hij was daar twintig jaar werkzaam als missionaris en etnoloog bij de Mappiërs, een stam van koppensnellers. Als cultureel antropoloog gaf hij zich rekenschap van de gevolgen die het Nederlandse bestuur en het bekeringswerk voor de Papoea's-koppensnellers hadden. De autoriteiten grepen rigoreus in om het koppensnellen te beëindigen, alle eeuwenoude gebruiken werden verboden, de mannen- en vrouwenhuizen werden bijvoorbeeld afgeschaft; daardoor verloren de Papoea's hun zekerheden en levensvreugde, en werden gedemoraliseerd en apatisch. Ze geraakten in een 'moral depression'. Landbouwprojecten als alternatief kwamen moeizaam van de grond. In 1959 werden er opnieuw koppen gesneld. Boelaars vroeg zich af of de mensen door de missionering en bekering gelukkiger waren geworden. Het oude adat-gewoonterecht had wel degelijk een ethiek. Het antwoord is genuanceerd. Door medische zorg werd de kindersterfte enorm teruggebracht en werden ziekten bestreden. Er kwam orde en rust. De dwang van voortdurende oorlog met andere stammen verdween. De christelijke ethiek sloeg aan, Papoea-katechisten gingen naar de vijanden van hun voorvaderen. Maar veel van hun oude cultuur is vernietigd. De veranderingen zijn niet terug te draaien, maar waren te snel.

Jan Boelaars publiceerde meerdere antropologische studies over de Papoea's. Hij overleed op 19 juni 2004.

Bron: KDC-Knipselcollectie

